بیانات در دیدار مسئولان، کارگزاران و دست‌اندرکاران حج - 8 /مرداد/ 1396

بسم‌الله‌الرّحمن‌الرّحیم (۱)
الحمدلله ربّ العالمین و الصّلاة و السّلام علی سیّدنا ابی‌القاسم المصطفی محمّد و علی آله الاطیبین الاطهرین المنتجبین سیّما بقیّةالله فی الارضین.

خیلی خوش‌آمدید برادران و خواهران عزیز، مسئولان و کارکنان و خدمتگزاران حج و حجّاج. نفس اینکه امسال توفیق حج برای مردم ما پیدا شد، خبر خوبی بود ؛ بحمدالله مسئولین کشور از هر سه قوّه و دیگران که دست‌اندرکار هستند، اطراف قضیّه را مطالعه کردند، سنجیدند، تصمیم گرفتند که امسال حج باشد ؛ امیدواریم ان‌شاءالله خداوند متعال این راهِ مبارک را برای مردم عزیز ما موجب برکت و خیر و صلاح و نجاح (۲) بفرماید.

حج، یک فریضه‌ی بسیار مهمّی است ؛ شاید ما در بین فرایض مهمّ اسلامی، مثل حج فریضه‌ای دیگر نداریم. اوّلاً در این فریضه‌ی بزرگ و وسیع، ظرفیّتهای معنوی بسیاری وجود دارد که کسانی که دنبال ارتباط معنوی با حضرت حق (جلّ و علا) هستند، دنبال معنویّت و روحانیّت و مانند اینها هستند، میتوانند در گوشه‌وکنار این واجب و این فریضه‌ی بزرگ، امکانات فراوانی و ظرفیّت عجیبی را پیدا کنند. از نماز و طواف و وقوف و سعی و خود اِحرام، و از قطعه‌قطعه‌ی این واجب بزرگ و مرکب از اجزای گوناگون، معنویّت میتراود، معنویّت میبارد. اگر قدر بدانیم، اگر دنبال معنویّت باشیم، ظرفیّت حج از همه‌ی واجبات دیگر بیشتر است. این یک طرف قضیّه. درعین‌حال یک ظرفیّت بی‌نظیر اجتماعی هم در حج وجود دارد ؛ ببینید، این از خواصّ فرایض اسلامی است. اسلام این‌همه بر روی معنویّت تکیه میکند، امّا معنویّت اسلامی به معنای انزوا و رهبانیّت و گوشه‌گیری و جدایی و دوری از مردم نیست ؛ همان واجب و فریضه‌ای که بیشترین ظرفیّت معنویّت را دارا است، همان واجب و فریضه بیشترین ظرفیّت حضور اجتماعی را هم دارا است.

حج، مظهر حضور عظمت امّت اسلامی است، حج مظهر وحدت است، حج مظهر یکپارچگی است ؛ حج مظهر قدرت امّت اسلامی است. بزرگ‌ترین اجتماع امّت در هر سال، بی‌وقفه، با اوضاع و احوال مشخّص، در یک نقطه‌ی معیّن انجام میگیرد ؛ یعنی امّت اسلامی به‌وسیله‌ی حج، عرض‌اندام میکند ؛ خود را نشان میدهد. علاوه‌ی بر این که جنبه‌ی خارجی قضیّه است، یک جنبه‌ی درونی هم دارد: ملّتهای مسلمان در حج باهم آشنا میشوند، انس پیدا میکنند، زبان هم را میفهمند -منظور از زبان، لغت نیست، منظور فرهنگ حاکم بر ذهنیّات یکدیگر است- با آن آشنا میشوند، به هم نزدیک میشوند، شبهه‌ها برطرف میشود، دشمنی‌ها کم‌رنگ میشود و بتدریج برطرف میشود، دلها به هم نزدیک میشود، دستها به کمک هم می‌آیند، کشورها میتوانند به هم کمک کنند، ملّتها میتوانند به هم کمک کنند ؛ این حج است. حالا در مقام عمل، آنهایی که متصدّی هستند یا مباشر هستند، چقدر کمک میکنند یا اجازه میدهند که حج این‌جور برگزار بشود ؛ آن بحث دیگری است، امّا حج این است: یک ظرفیّت بی‌نظیر معنوی، در کنار یک ظرفیّت بی‌نظیر اجتماعی و جایی برای ابراز عقیده و بیان موضع امّت اسلامی.

این مسئله‌ی برائت که ما روی آن این‌همه تأکید کردیم و امام بزرگوار به این مضمون گفتند که قبول ندارند حجّ بی‌برائت را، (۳) رازش این است. در حج، امّت اسلامی میتواند مواضع صحیح و مورد اتّفاق و قبول خود را بیان کند ؛ مورد قبول و اتّفاق چه کسی آقا؟ ملّتها، شعوب. دولتها ممکن است جور دیگری فکر کنند، جور دیگری عمل بکنند -که می‌بینیم خیلی از دولتهای مسلمان متأسّفانه راهی غیر از خواست ملّتهایشان در پیش میگیرند و حرکت میکنند- امّا دل ملّتها چیز دیگر است. اینجا جایی است که ملّتها میتوانند موضع خود را در قضایای مختلف ابراز

کنند.

الان قضیّه‌ی مسجدالاقصی مطرح است، قضیّه‌ی قدس مطرح است ؛ این قضیّه‌ی کوچکی نیست. صهیونیست‌ها جری شده‌اند، گستاخ شده‌اند، به خودشان حق داده‌اند که بر صاحبان مسجدالاقصی -یعنی بر مسلمانها- سخت بگیرند ؛ یک روز در را ببندند، یک روز مانع ایجاد کنند، یک روز یک عدّه‌ای را بگذارند [وارد شوند] و یک عدّه‌ای را نگذارند، شرط سِنّی بگذارند و ازاین‌قبیل کارها ؛ اینها گستاخی است، اینها پُررویی است، اینها وقاحت است از سوی رژیم غاصب و جعلی صهیونیست. خب معلوم است که دل ملّت اسلام به یاد مسجدالاقصی میتپد. اینجا جای ابراز موضع است ؛ حج یک چنین ظرفیّتی است، حج این است. کجا امّت اسلامی بهتر از بیت‌اللهالحرام و مکه و مدینه و عرفات و مشعر و منا پیدا میکند برای اینکه اظهار کند که ملّتها درباره‌ی فلسطین و درباره‌ی مسجدالاقصی چه میگویند و چه میخواهند و چه‌جور فکر میکنند؟ کجا بهتر از اینجا؟ حج یک چنین ظرفیّتی دارد. در مورد دخالتهای آمریکا، در مورد حضور شرارت‌آمیز آمریکا در کشورهای اسلامی و در منطقه‌ی ما و راه انداختن این جریانهای تکفیری و تروریستی و مانند اینها -که شرترینِ همه‌ی این دستگاه‌های تروریستی هم خود رژیم آمریکا است ؛ از همه‌ی اینها خبیث‌تر، خود او است- جای اظهار موضع نسبت به اینها کجا است؟ حج بهترین جا است برای اینکه امّت اسلامی -همه، از همه‌ی کشورها- بتوانند ابراز موضع کنند، ابراز عقیده کنند ؛ یک چنین ظرفیّتی است حج ؛ این را باید قدر دانست، باید دنبال این بود ؛ این یک مطلب.

یک مسئله‌ی دیگری که مهم است و آقایان محترم هم اشاره کردند -هم جناب آقای قاضی‌عسکر، هم رئیس محترم سازمان حج- مسئله‌ی امنیّت است. وَ اِذ جَعَلنَا البَیتَ مَثابَةً لِلنّاسِ وَ اَمنًا ؛ (۴) این است قضیّه. قرآن کریم تصریح میکند که ما اینجا را محلّ اجتماع مردم و رجوع مردم و محلّ امنیّت قرار دادیم ؛ امنیّت خیلی مهم است! ایمنی حجّاج از مسائل بسیار مهم است. ما قضایای تلخ حجّ سال ۹۴ را فراموش نمیکنیم. (۵) داغی در دل امّت اسلامی و در دل ما ایرانی‌ها به وجود آمد که فراموش‌شدنی نیست، این زخم خوب‌شدنی نیست. البتّه آن سال مسئولین حج خیلی زحمت کشیدند، خیلی تلاش کردند، ولی خب حادثه، حادثه‌ی فاجعه‌بار و بزرگی بود. امنیّت حجّاج بر عهده‌ی آن کشوری است که حرمین شریفین در اختیار او و تحت سلطه و قدرت او است ؛ آن دولت است که بایستی امنیّت را حفظ کند ؛ این مطالبه‌ی جدّی و همیشگی ما است. امنیّت حجّاج باید حفظ بشود ؛ همه‌ی حجّاج! حالا تکیه‌ی ما روی حجّاج ایرانی است. دولتهای دیگر هم راجع به حجّاج خودشان مطالبه کنند و مطالبه داشته باشند، زنده برخورد کنند. ما جدّی مطالبه داریم ؛ باید ایمنی حجّاج ما محفوظ بماند. فقط هم امنیّت و ایمنی نیست، عزّتشان، رفاه‌شان، آسایششان بایستی محفوظ بماند. آقایان مطالبی فرمودند، کاملاً درست است، خب باید مراقب باشید ؛ آماده برای هرجور حادثه‌ای که پیش بیاید ؛ برای همه‌ی شرایط باید آمادگی داشته باشید. مسئله‌ی آرامش و آسایش حجّاج خیلی مهم است. البتّه معنای ایمنی و امنیّت که ما میگوییم، این نیست که آنجا محیط امنیّتی درست کنند و باز فشارهای امنیّتی وارد کنند تا جور دیگری حجّاج اذیّت بشوند ؛ نه، ایمن باشند، خیالشان راحت باشد، آرام باشند. آن قضایای فاجعه‌بار مسجدالحرام و منا نبایستی تکرار بشود، نبایست در یادها زنده بشود ؛ بالاخره نگرانی‌هایی وجود داشت. خوشبختانه مسئولان از قوای محترم، در شورای عالی امنیّت ملّی جمع شدند، تصمیم گرفتند، فکر کردند جوانب قضیّه را، به این نتیجه رسیدند که حج باشد ؛ امیدواریم ان‌شاءالله که این [حج] با بهترین وجه انجام بگیرد.

مسئله‌ی فلسطین مورد غفلت قرار نگیرد ؛ مسئله‌ی مهمّی است. مسئله‌ی فلسطین در این ده‌ها سال -شصت هفتاد سال اخیر- همیشه مطرح بوده است ؛ گاهی بیشتر، گاهی کمتر ؛ و امروز باز جزو آن مواردی است که بیشتر مطرح است، به‌خاطر خباثت و مَلعَنتی (۶) که صهیونیست‌ها دارند نشان میدهند و به‌خاطر خیانت بعضی از رؤسای کشورهای اسلامی. به‌هرحال امروز محور عمده‌ی مسائل جهان اسلام مسئله‌ی فلسطین است، محور اصلی مسئله‌ی فلسطین است.

به مسئله‌ی وحدت امّت اسلامی هم خیلی باید توجّه بشود. امروز دارند پول خرج میکنند ؛ میلیاردها خرج میکنند برای اینکه بین مذاهب اسلامی اختلاف بیندازند و دشمنی ایجاد کنند ؛ هزینه‌های میلیاردی دارد انجام میگیرد برای اینکه این کار انجام بگیرد. هیچ‌کس نباید کمک کند به این اختلاف‌افکنی ؛ هرکس کمک کند، در توطئه‌ی آنها و در تبعات معنوی و الهی این گناه بزرگ شرکت خواهد داشت ؛ هیچ‌کس نبایستی کمک کند به این قضیّه.

یک وظایفی حجّاج دارند، اینها را [باید] رعایت کنند. حجّاج محترم به نمازهای جماعت اهمّیّت بدهند ؛ به نماز اوّل وقت اهمّیّت بدهند ؛ در نمازهای جماعت مسجدالحرام و مسجدالنّبی شرکت کنند. به تلاوت قرآن -در این روزهایی که موفّق هستند به حضور در حرمین شریفین- و به اعمال عرفه و روز عرفه خیلی اهمّیّت داده بشود. پرهیز از بازارگردی ؛ بنده مکرّر در مکرّر این معنا را عرض کرده‌ام. بازار، همه جای دنیا هست ؛ در این تهران هم بازار هست ؛ اجناس جورواجور، مُجاز و غیر مُجاز، در همه جا هست ؛ در این تهران هم هست، در شهرهای دیگر هم هست. آنچه در تهران نیست، کعبه است ؛ آنچه در تهران و در محیط زندگی شما نیست، مسجدالحرام است، مسجدالنّبی است ؛ این است که [فقط] آنجا است ؛ باید از آن استفاده کنید ؛ وَالّا بازار و اشیاء گوناگون همه جا هست. وقت عزیز را صرف این چیزها نکنید. در قضیّه‌ی حج، بیشتر از هر چیز دیگری، حاجی باید به فکر این باشد که خود را پالایش کند، دل را پالایش کند، روح را پالایش کند، بتواند ان‌شاءالله به نتایج معنوی بزرگی دست پیدا کند ؛ اگر این[طور] شد، آن‌وقت، آن نتایج اجتماعی هم به توفیق الهی حاصل خواهد شد.

ما برای همه‌ی حجّاج عزیزمان که از کشورمان امسال عازم هستند، توفیق الهی را و لطف الهی را مسئلت میکنیم، حفاظت و حراست معنوی و مادّی و الهی را مسئلت میکنیم ؛ برای دست‌اندرکاران هم توفیق را از خدای متعال میخواهیم. همه مراقب باشند، همه دقّت کنند، همه به مسئولیّتهای خودشان عمل کنند که به‌معنای واقعی کلمه یک حجّ باعظمت و باعزّت ان‌شاءالله امسال اتّفاق بیفتد.

والسّلام علیکم و رحمةالله و برکاته

۱) در ابتدای این دیدار، حجّت‌الاسلام والمسلمین سیّدعلی قاضی‌عسکر (نماینده‌ی ولیّ فقیه در امور حج و زیارت) و آقای حمید محمّدی (رئیس سازمان حج و زیارت) گزارشهایی ارائه کردند.
۲) رستگاری
۳) صحیفه‌ی امام، ج ۲۱، ص ۲۲ ؛ «اصولاً برائت از مشرکین از وظایف سیاسی حج است و بدون آن حج ما حج نیست.»
۴) سوره‌ی بقره، بخشی از آیه‌ی ۱۲۵
۵) در دوّم مهر ۱۳۹۴ مطابق با دهم ذی‌حجّه‌ی ۱۴۳۶ هجری قمری و عید قربان، در مراسم رمی جمرات در منطقه‌ی منا، ۲۴۳۱ نفر از حجّاج (شامل ۴۶۴ شهید ایرانی) کشته شدند. همچنین کمی پیش از این حادثه و در بیستم شهریور ۱۰۷ نفر از حجّاج (شامل ۱۱ شهید ایرانی) در مسجدالحرام جان خود را از دست دادند.
۶) بدذاتی، شرارت